

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență :

Președinte

Constantin Gurschi,

Judecători

Iurie Diaconu, Andrei Harghel,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 26 iunie 2013, declarate de procuror, de avocatul Eduard Olaru și inculpata

Osadcenco Melania Nicolae, născută la 05 aprilie 1960, originară și locuitoare a or. Cahul, str. Frunze 47, ap. 17, cetățeană a R. Moldova, fără antecedente penale;

Termenul de examinare a cauzei

în instanța de fond:

20 septembrie 2007 – 30 decembrie 2008,

în instanța de apel:

17 iunie 2009 – 16 aprilie 2010,

în instanța de recurs:

17 august 2011 – 28 februarie 2012,

în instanța de apel:

28 martie 2012 – 26 iunie 2013,

în instanța de recurs:

29 octombrie 2013 – 29 ianuarie 2014;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 30 decembrie 2008, inculpata Osadcenco Melania a fost achitată de sub învinuirea sustragerii prin escrocherie a mijloacelor bănești de la Mîndru Vasile, din motiv că în acțiunile ei lipsesc elementele infracțiunii.

Tot ea, a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. a), c), d) Cod penal la 4 ani și 8 luni închisoare, în baza art. 327 alin. (2) lit. a) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa posturi de funcționar public pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa posturi de funcționar public pe un termen de 5 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 5 ani.

De la inculpată s-a încasat prejudiciul material în beneficiul părților vătămate: Robu Atanasie - 4334 lei, Zgherea Sofiav- 300 lei, Echim Piotr - 500 lei, Carabeț Gheorghe - 307 lei 50 bani, Mîțiblîndî Pantelei - 500 lei, Arman Elena - 300 lei, Chirondă Vera - 800 lei, Donea Galina - 300 lei, Arseni Gheorghe - 3000 lei, Cunițîn Elena - 3200 lei, Chelban Vasile - 3002 lei 50 bani, Popa Petru - 2694 lei 84 bani, Panfil Zinaida - 600 lei, Buguleț Vitalie - 497 lei 48 bani.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpata Osadcenco Melania, exercitând funcția de inspector fiscal superior al Secției impozitare persoane fizice a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul, numită în această funcție prin ordinul nr. 47-c din 19.03.2001 al Inspectoratului Fiscal de Stat Cahul, astfel fiind persoană cu funcție de răspundere în cadrul acestei instituții de stat, cu atribuții de serviciu în vederea administrării plăților fiscale și nefiscale ce urmează a fi vărsate la Bugetul Public Național de către cetățenii din satele Văleni și Taraclia de Salcie ale raionul Cahul, folosind intenționat situația sa de serviciu în interes material și abuzînd de situația de serviciu, în perioada anilor 2001 - 2006, în mod repetat a sustras prin înșelăciune mijloace bănești și alte bunuri materiale de la persoanele-contribuabili, în următoarele circumstanțe.

În toamna anului 2001, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Taraclia de Salcie, r-1 Cahul, în exercitarea atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentîndu-i contribuabilului Cunițîn Elena date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut în perioada fiscală a anului 2000, a cerut de la ea suma de 2200 lei, pe care i-a primit de la ultima a doua zi, aproximativ la orele 08:00, în biroul său de serviciu la sediul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul, amplasat în or. Cahul, str. L. Tolstoi nr. 2, sumă de bani pe care a însușit-o, cauzîndu-i părții vătămate daune în proporții considerabile.

În vara anului 2002, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentîndu-i contribuabilului Robu Atanasie date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite el și soția sa, Robu Zinaida, pentru venitul obținut în perioadele fiscale precedente, a cerut de la Robu Atanasie suma de 4200 lei, și peste cîteva zile, aflîndu-se în or. Cahul, în apropierea nemijlocită a sediului Inspectoratului Fiscal de Stat amplasat în or. Cahul, str. L. Tolstoi nr. 2, Osadcenco Melania a primit de la Robu Atanasie suma de 300 dolari SUA, care, conform cursului valutar, constituie 4134 lei, iar peste aproximativ 2 zile, în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, a primit suma de 200 lei, bani pe care i-a însușit, cauzîndu-i părții vătămate daune în proporții considerabile, în mărime de 4334 lei.

În luna iunie anul 2004, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentîndu-i contribuabilului Chelban Vasile date false exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite din venitul obținut în perioadele fiscale precedente - pretext sub care a cerut de la Chelban Casile suma de 250 dolari SUA, și a doua zi, aflîndu-se în or Cahul, str. Prospectul Republicii, vis-a-vis de clădirea „Moldtelecom” SA, Osadcenco Melania a primit de la Chelban Vasile

250 dolari SUA, care, conform cursului valutar constituie 3002 lei 50 bani, pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

În luna noiembrie anul 2004, aflându-se în incinta Primăriei s. Taraclia de Salcie, r-nul Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i contribuabilului Popa Petru date false și exagerate cu privire mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut în perioadele fiscale 2002 - 2004, sancțiunile financiare și penalitățile cuvenite, precum oferindu-i promisiuni false că va micșora suma ce urmează să o achite la buget, a cerut și a primit de la Popa Petru 3000 lei și două curci, dintre care 805 lei 16 bani au fost achitați pentru stingerea impozitului pe venit obținut de Popa Petru în anul 2003, iar suma de 2194 lei și 84 bani și două curci în valoare de 500 lei i-a însușit, cauzând-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 08 decembrie 2004, aproximativ orele 15:00, aflându-se în incinta Primăriei s. Taraclia de Salcie, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i lui Donea Galina date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit, sancțiunile financiare și penalitățile cuvenite, ce urma să le achite soțul ei, Donea Nicolae, pentru venitul obținut în perioada fiscală 2002, a cerut și a primit de la Donea Galina 300 lei pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 08 decembrie 2004, orele 14:00 - 15:00, aflându-se în incinta Primăriei s. Taraclia de Salcie, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i lui Cunițin Elena date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite fiul ei, contribuabilul Cunițin Eduard, pentru perioadele fiscale precedente și încredințându-o pe Cunițin Elena că poate contribui la reducerea sumei impozitului, a cerut și a primit de la Cunițin Elena 1000 lei pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 08 decembrie 2004, orele 14:00, aflându-se în incinta Primăriei s. Taraclia de Salcie, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentând lui Arman Elena date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite soțul ei, contribuabilul Arman Ion, pentru venitul obținut în perioada fiscală 2003, precum și oferindu-i promisiuni false că va micșora suma ce urmează să o achite la buget, a cerut și a primit de la Arman Elena 300 lei pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 29 martie 2005, ora 12:00, aflându-se la sediul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul, amplasat în or. Cahul, str. L. Tolstoi nr. 2, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i contribuabilului Chirondă Vera, locuitor al s. Taraclia de Salcie, r-1 Cahul, date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut în perioada fiscală 2004, a cerut și a primit de la Chirondă Vera 800 lei pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 06 mai 2005, în a doua jumătate a zilei, aflându-se în s. Taraclia de Salcie, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i contribuabilului Buguleț Vitalie date false și exagerate cu

privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut în perioadele fiscale anterioare, a cerut și a primit de la el 500 lei, din care 2 lei 52 bani au fost achitați pentru stingerea impozitului pe venit, iar 497 lei 48 bani i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La începutul lunii octombrie 2005, aflându-se în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i contribuabilului Arseni Gheorghe date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut în perioadele fiscale 2002 - 2004, și încredințându-l pe acesta că-i poate reduce suma obligațiunilor fiscale, la 10 octombrie 2005, în biroul său de serviciu la sediul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul, amplasat în or. Cahul, str. L. Tolstoi nr. 2, a primit de la Arseni Gheorghe 3000 lei pe care i-a însușit-o, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 18 ianuarie 2006, orele 11:30, aflându-se în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentând lui Panfil Zinaida date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite soțul ei, contribuabilul Panfil Afanasie, pentru venitul obținut în perioadele fiscale 2002 și 2004, încredințându-o că ar putea reduce suma obligațiunii fiscale în cazul achitării de urgență a obligațiunii bănești, a cerut și a primit de la Panfil Zinaida 600 lei pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 18 ianuarie 2006, orele 12:00 - 13:00, aflându-se în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i contribuabilului Mîțîblîndî Pantelei date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut din efectuarea tranzacțiilor de vânzare a strugurilor în perioada fiscală 2004, a cerut și a primit de la acesta 500 lei pe care i-a însușit, cauzînd părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 18 ianuarie 2006, după orele 11:00 - 12:00, aflându-se în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i contribuabilului Carabeț Gheorghe date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut de la efectuarea tranzacțiilor de vânzare a strugurilor în perioada fiscală 2004, a cerut și a primit de la el 307 lei 50 bani pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 18 ianuarie 2006, în a doua jumătate a zilei, aflându-se în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentându-i contribuabilului Echim Piotr date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut din efectuarea tranzacțiilor de vânzare a strugurilor în perioada fiscală 2004, a cerut și a încasat de la el 500 lei pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămăte daune în proporții considerabile.

La 18 ianuarie 2006, orele 09:00 - 10:00, aflându-se în incinta Primăriei s. Văleni, r-1 Cahul, fiind în exercițiul atribuțiilor funcționale, prin înșelăciune abuz de încredere, prezentându-i lui Zgherea Sofia date false și exagerate cu privire la

mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite soțul ei, contribuabilul Zgherea Nicolae, pentru perioada fiscală 2004, încredințându-o că ar putea reduce suma obligațiunii fiscale în cazul achitării de urgență a obligațiunii bănești, a cerut și a primit de la Zgherea Sofia 300 lei pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămate daune în proporții considerabile.

În rezultatul acțiunilor infracționale menționate, abuzînd de situația de serviciu, inculpata a dobîndit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cetățenii Cunițîn Elena, Robu Atanasie, Chelban Vasile, Popa Petri, Donea Galina, Cunițîn Elena, Arman Elena, Chirondă Vera, Buguleț Vitalie, Arseni Gheorghe, Panfil Zinaida, Mițîblîndî Pantelei, Carabeț Gheorghe, Echim Piotr și Zgherea Sofia bani și bunuri în valoare totală de 20.336 lei 32 bani, cauzînd astfel intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice daune în proporții considerabile.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 190 alin. (2) lit. a), c), d) Cod penal, ca escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvîrșită repetat, cu cauzarea de daune considerabile, cu folosirea situației de serviciu și în baza art. 327 alin. (2) lit. a) Cod penal, ca folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, săvîrșite repetat.

Instanța a reținut că inculpata a fost învinuită, că, exercitînd funcția de inspector fiscal superior al Secției impozitare persoane fizice a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul, în vederea administrării plăților fiscale și nefiscale ce urmează a fi vărsate la Bugetul Public Național de către cetățenii din satul Taraclia de Salcie, raionul Cahul, folosind intenționat situația sa de serviciu în interes material și abuzînd de situația de serviciu, în luna august 2005, aflîndu-se în incinta Primăriei s. Taraclia de Salcie, r-1 Cahul, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentîndu-i contribuabilului Mîndru Vasile date false și exagerate cu privire la mărimea impozitului pe venit ce ar fi urmat să-l achite pentru venitul obținut în perioadele fiscale 2002 - 2004, sancțiunile financiare și penalitățile cuvenite, a cerut și a primit de la el 1500 lei pe care i-a însușit, cauzându-i părții vătămate daune în proporții considerabile.

Inculpata a negat și acest capăt de acuzare, la fel ca și întreaga învinuire.

Partea vătămată Mîndru Vasile la 23 august 2007 a decedat, motiv din care el nu a fost ascultat în ședința de judecată. În lipsa declarațiilor persoanei pretinse a fi înșelată, depuse nemijlocit în fața instanței de judecată, instanța a considerat imposibil de a concluziona referitor la existența faptului de sustragere a banilor de la Mîndru Vasile și a vinovăției inculpatei pe acest capăt, iar probele indirecte aduse de partea acuzării sunt insuficiente în acest sens.

Prin urmare, inculpata urmează a fi achitată pe acest capăt de învinuire.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana inculpatei, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, și concluzionat de a stabili inculpatei o pedeapsă în formă de închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa

funcții publice, deoarece ea a comis infracțiuni ce au legătură cu exercitarea funcției de serviciu.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie recunoscută vinovată și de sustragerea prin escrocherie a mijloacelor bănești de la Mîndru V., și de abuzul de serviciu săvârșit prin aceeași faptă, fiindu-i aplicată pedeapsa în baza art.190 alin. (2) lit. a), c), d), 327 alin. (2) lit. a), 84 Cod penal la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei. Să fie admisă acțiunea civilă în suma de 1500 lei înaintată de succesorul părții vătămate, Mîndru Vasile. În rest sentința să fie menținută.

Apelantul a invocat că instanța neîntemeiat a achitat inculpata pe capătul de acuzare privind partea vătămată Mîndru Vasile și a aplicat ultimei o pedeapsă mult prea blândă în raport cu faptele comise, circumstanțele agravante și personalitatea inculpatei.

Deși audierea părții vătămate nu a fost posibilă din motivul decesului ei, vinovăția inculpatei este dovedită prin probele indirecte administrate în instanța de judecată.

Instanța de fond nu a luat în considerare faptul că inculpata a comis 16 fapte prejudiciabile, săvârșind două infracțiuni, că acestea au fost săvârșite sub formă de îndeletnicire, ceea ce denotă imposibilitatea reeducării ei în afara locurilor de recluziune, deoarece ea nu a conștientizat urmările socialmente periculoase a faptelor sale și nu a recuperat paguba cauzată părților vătămate.

Totodată, chiar dacă antecedentele penale sunt stinse, instanța urma să i-a în considerare faptul comiterii anterior de inculpată a infracțiunilor îndreptate contra patrimoniului, de asemenea numeroase, ceea ce se confirmă prin sentința 30.01.2006 a judecătorei Cahul, conform căroră ea a fost condamnată pre art. 123 alin. (2) și 189 alin. (2) Cod penal (1961), multiple fapte care de asemenea au fost comise în legătură cu exercitarea funcției de serviciu.

Instanța de judecată incorect a suspendat condiționat executarea pedepsei inculpatei, deoarece pe parcursul judecării cauzei nu au fost stabilite careva temeiuri, ținând cont de care nu ar fi rațional ca inculpata să execute pedeapsa stabilită.

3.1. A declarat apel și inculpata, în care a cerut casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie achitată.

Apelanta a indicat că dosarul penal a fost fabricat, că instanța de judecată nu a analizat critic declarațiile depuse de părțile vătămate și de martori, care sunt rudele părților vătămate, care au aflat de transmiterea banilor din vorbele ultimilor, în declarațiile martorilor existînd divergențe și contradicții. Părțile vătămate în ședința de judecată nu au putut afirma mărimea sumelor de bani, perioada și pentru ce au achitat acești bani. Majoritatea pătimitorilor au achitat amenzile și penalitatea calculată specialistului în casă dar nu ei personal. Nu a fost apreciată just factura de plată a amenzii de 3000 lei pe numele Arseni Gh. și declarațiile Dinei Silvia.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 16 aprilie 2010, ambele apeluri au fost admise, casată parțial sentința atacată și pronunțată o nouă hotărâre.

Osadenco Melania a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 4 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în

administrația publică, legate de activitatea administrativă de dispoziție și economic-financiară pe un termen de 3 ani și în baza art. 327 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în administrația publică, legate de activitatea administrativă de dispoziție și economic-financiară pe un termen de 5 ani.

Potrivit art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în administrația publică, legate de activitatea administrativă de dispoziție și economic-financiară pe un termen de 5 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 5 ani.

Instanța de apel a reținut că partea vătămată Mîndru Vasile nici în instanța de fond și nici în instanța de apel nu a fost audiat, iar probele acumulate la ancheta penală sunt insuficiente pentru a le pune în baza condamnării inculpatei pe episodul dat.

Din infracțiunile incriminate inculpatei urmează de exclus semnul calificativ - în mod repetat, în legătură cu modificarea legii în acest sens.

Instanța de fond nu a găsit întemeiat apelul depus de procuror, privind aplicarea pedepsei privative de libertate inculpatei. Ea are loc permanent de lucru, antecedentele penale sunt stinse.

5. Avocatul Olaru E. și inculpata, au declarat recurs ordinar în care au solicitat casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei hotărîri, prin care ultima să fie achitată.

Recurenții au motivat că sentința se bazează pe declarațiile persoanelor recunoscute pătimite, că absolut toți martorii sînt indirecti, care nu au confirmat transmiterea banilor inculpatei, ci numai că pătimiții posedau acești bani. Nici unul din pătimiți nu a indicat ce sumă concretă a transmis ultimei și numai după ce au fost date citirii declarațiilor lor din cadrul urmăririi penale, după ce de cîteva ori au fost amenințați de procuror cu atragerea la răspunderea penală pentru refuz ori depunerea mărturiilor false, ce este inadmisibil într-un proces imparțial, ultimii au confirmat sumele indicate de procuror. La fel, instanțele de judecată n-au luat în considerație că pătimiții Cunișin E. și Robu A. au declarat că au fost impuși să depună cereri, iar martorul Cara E., șefa Inspectoratului Fiscal, a declarat că restanțele la impozit și sancțiunile erau sume fixe și nu puteau fi stabilite ori schimbate la discreția inspectorului fiscal.

6. Potrivit deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2012, recursul ordinar a fost admis, casată decizia contestată și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că în instanța de apel n-a fost audiată inculpata și părțile vătămate, adică nu sînt consemnate declarațiile respective ca documente separate care se anexează la procesul-verbal și lipsesc date privind audierea părților vătămate în condițiile prevăzute în art.105-110 Cod de procedură penală.

Instanța de apel nu a dat o apreciere obiectivă și completă probelor prezentate de părți, n-a acordat deplină eficiență prevederilor din art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, în care se stipulează că sentința de condamnare se adoptă numai în

condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Totodată, dispozitivul hotărîrii este expus neclar, fiind indicat, în mod sumar, că se „admite cererile de apel declarate de inculpată și de procuror”, fără a fi specificate și concretizate care anume cerințe ale apelanților se admit și care se resping, deoarece apelurile n-au fost admise integral.

7. Prin decizia Curții de Apel Cahul din 26 iunie 2013, ambele apeluri au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărîre.

Osadcenco Melania a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 4 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în administrația publică, legate de activitatea administrativă de dispoziție și economic-financiară pe un termen de 1 an.

În baza art. 327 alin. (1) Cod penal, Osadcenco Melania a fost eliberată de răspundere penală, conform art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, din motivul expirării termenului de prescripție.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate inculpatei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Instanța de apel a reținut că, reieșind din prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ținînd cont că procurorul nu a atacat decizia instanței de apel din 16.04.2010, cauza penală se va rejudeca în limitele în care decizia a fost casată, fără agravarea situației inculpatei.

Prima instanță corect a constatat circumstanțele cauzei și întemeiat a stabilit vinovăția inculpatei în comiterea escrocheriei față de toate părțile vătămate, în afară de partea vătămată Mîndru Vasile, cît și abuzul de serviciu, în baza probelor administrate și verificate în mod corespunzător, cercetate în prima instanță și instanța de apel.

Nu pot fi admise argumentele apărării că declarațiile părților vătămate conțin date diferite, inexacte, deoarece după comiterea acțiunilor imputate inculpatei a trecut un timp îndelungat și este firesc că ele nu puteau să reține toate datele și cifrele exact. Părțile vătămate, fiind audiate repetat în instanța de apel, au confirmat faptul transmiterii banilor și bunurilor inculpatei, fiind înșelați de ultima.

Argumentele privind lipsa martorilor oculari este explicabil prin circumstanțele în care s-au comis acțiuni de escrocherie, cînd inculpata era singură vis-a-vis cu partea vătămată, într-un birou separat, fără prezența perceptorului de impozite din primăria respectivă, sau alte persoane,

Relatările apelantului că nu sunt motive de transmitere a banilor, contravine probelor în cauză - declarațiilor de impozit pe venit, fișelor de verificare a obligațiunilor fiscale, raporturi-note de verificare a contribuabililor, din care rezultă că părțile vătămate nu aveau datorii pe impozitul pe venit, sau acestea sume cu mult erau mai mici, fapte necunoscute de părțile vătămate la momentul transmiterii banilor, pe cînd inculpata prin înșelăciune, abuz de încredere, folosindu-se de serviciu, că avea funcția de inspector fiscal, a prezentat date false despre existența sau mărimea datoriilor fiscale, însușind diferența sumelor achitate de părțile vătămate.

Totodată, acțiunile inculpatei urmează a fi recalificate la alin. (1) art. 327 Cod penal, ca abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes material, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Or, prin Legea nr. 277-XVI din 18.12.2008, lit. a) din alin. (2) art. 327 Cod penal a fost exclusă.

Din aceleași considerente urmează de exclus și lit. a) din învinuirea inculpatei pe art. 190 alin. (2) Cod penal.

Potrivit alin.(1) lit. b) art. 60 Cod penal, persoanele se eliberează de răspundere penală dacă au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Infracțiunea prevăzută de alin. (1) art. 327 Cod penal este una mai puțin gravă și de la comiterea ei au expirat mai mult de 5 ani.

Conform art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, în cazurile expirării termenului de prescripție se adoptă sentința de condamnare, fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală.

Nu este necesar de indicat în partea dispozitivă mențiunea de achitarea a inculpatei pe epizodul privind partea vătămată Mîndru Vasile, fiind suficient înscrierea în partea descriptivă a hotărîrii motivele recunoașterii învinuirii în această parte neîntemeiată.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont că inculpata a comis o infracțiune gravă, că este caracterizată pozitiv, nu are antecedente penale, concluzionînd că aceste circumstanțe permit condamnarea inculpatei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate.

8. Procurorul a declarat recurs ordinar în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a indicat că:

a) instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor din apelul procurorului, că instanța de fond neîntemeiat nu a reținut circumstanță agravantă săvârșirea infracțiunii sub formă de îndeletnicire, nu a ținut cont că în cadrul examinării cauzei nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, nu a ținut cont de existența prejudiciului nerecuperat cauzat părților vătămate. Instanța de apel nu a ținut cont că anterior a mai comis infracțiuni folosind situația de serviciu și pe care a fost liberată de pedeapsa penală în legătură cu adoptarea legii cu privire la amnistie, și expirarea termenului de prescripție, fapt ce nu poate caracteriza pozitiv inculpată. La individualizarea pedepsei și dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei nu s-a luat în considerație că majoritatea faptelor de care este învinuită inculpata au fost comise în timpul efectuării urmăririi penale și cercetării judecătorești a cauzei penale precedente în baza căreia ea a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 123 alin. (2) și art. 189 alin. (2) Cod penal, în redacția Legii din 24.03.1961. Cele menționate denotă că inculpata este social periculoasă, iar reeducarea ei nu este posibilă în afară locurilor privative de libertate. Deasemenea, instanțele de judecată incorect au suspendat condiționat executarea pedepsei, deoarece pe parcursul judecării cauzei nu au fost stabilite careva temeieri, ținînd cont de care nu ar fi rațional ca inculpata să execute pedeapsa stabilită. În asemenea circumstanțe, cînd inculpata nu recunoaște vina, paguba nu a fost recuperată, a comis

infracțiunea sub formă de îndeletnicire, a comis mai multe epizoade, a săvârșit infracțiuni folosind situația de serviciu, activînd într-o funcție publică, instanța de apel neîntemeiat a aplicat pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni, și mai mult ca neîntemeiat a stabilit pedeapsa complementară obligatorie - privarea de dreptul de a ocupa funcții în administrația publică, legate de activitate administrativă de dispoziție și economic-financiară pe termen de doar 1 an, pe cînd sancțiunea prevede 3 ani.

b) potrivit deciziei instanței de apel, inculpata a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal și eliberată de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție. Din norma art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de apel urma să dispună - *Se recunoaște Osadenco Melania vinovată de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, cu dispunerea liberării de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție.*

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

8.1. Au declarat recurs ordinar avocatul Eduard Olaru și inculpata, în care solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care ultima să fie achitată.

Recurenții au idicat că sentința se bazează doar pe declarațiile părților vătămate, că absolut toți martorii sunt indirecti, care nu confirmă transmiterea banilor inculpatei, ci numai că pătimitii posedau acești bani. Nici unul din pătimiti nu a indicat în ședința de judecată ce sumă concretă a transmis inculpatei și numai după ce au fost date citirii declarațiile lor din cadrul urmăririi penale, după ce de cîteva ori de către procuror au fost amenințați cu atragere la răspundere penală pentru refuz ori depunerea depozițiilor false, ce este inadmisibil într-un proces imparțial au confirmat sumele indicate de procuror. Mai mult, pătimitii E. Cunițin și A. Robu au declarat că au fost impuși să depună cereri.

Majoritatea pătimitilor au declarat că au împrumutat bani, care și de la cine, pentru ai da inculpatei. Dar de unde acești martori țin minte sumele împrumutului și care este garanția că toți banii împrumutați au fost transmiși inspectorului fiscal.

Toate aceste îndoieli, în lipsa de careva probe materiale și directe, urmează a fi tratate în folosul inculpatei.

Urmează a fi apreciate critic depozițiile pătimitilor, care în prima instanță nici nu au putut indica ce sumă de bani au transmis, poate 300 lei, poate 500 lei, dar de ce nu 1000 lei sau 5000 lei, sau poate peste vre-o cîteva ani acești pătimiti își vor aminti că au mai transmis și alți bani inspectorului fiscal. Da, poate cineva din ei a și lăsat inspectorului fiscal cîteva lei, nu se exclude acest fapt, deoarece nu se putea de dat rest, sau din inițiativă proprie în calitate de prezent, însă trezește mari dubii faptul că la însăși indicația șefului Inspectoratului Fiscal au fost găsiți acești oameni, au fost impuși să depună cereri cu indicarea sumelor aproximative, fiindcă rar cine din contribuabili ar dori să nege voința Inspectoratului Fiscal, chiar și în interesul justiției.

În drept, recursul se întemeiază pe art. 427 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, că nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

9. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor respective pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 420 alin. (1), 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această consecutivitate se atestă următoarele împrejurări.

În primul rînd, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Conform art. 436 alin. (4) Cod de procedură penală, la rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre decît numai dacă hotărîrea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blîndă.

Sub acest aspect și cu referire la argumentele invocate în recursul procurorului, reproduse în pct. 8. lit. a) din decizie, se reține că procurorul nu a atacat cu recurs ordinar decizia instanței de apel din 16 aprilie 2010, iar instanța de recurs a casat această hotărîre și a dispus rejudecare cauzei de către instanța de apel nu pe motiv că pedeapsa aplicată inculpatei era una prea blîndă (pct. 4. - 6. din decizie).

Rezultă că afirmarea recurentului că pedeapsa aplicată inculpatei prin decizia ulterioară a instanței de apel, adică din 26 iunie 2013, este prea blîndă, că instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor agravante invocate în apelul procurorului și a aplicat inculpatei o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, nu are suport legal.

Or, în circumstanțele enunțate, instanța de apel nici nu era în drept să agraveze pedeapsa inculpatei în raport cu cea precedentă, care constituia la fel 4 ani și 8 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal (pct. 4. și 7. din decizie).

Pe lîngă aceasta, privind motivele invocate de recurent și reproduse în pct. 8. lit. b) din decizie, se atestă că procurorul, în discursul său scris (v. 6, f.d. 219) a solicitat instanței de apel: „pe epizodul de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 al. (1) CP Osadcenco M. urmează a fi **liberată** în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală”, iar în recursul ordinar a optat pentru soluția: „Se recunoaște Osadcenco Melania vinovată de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, cu dispunerea liberării de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție” (pct. 8. din decizie).

Dar, pe lângă faptul că prin dispozitivul deciziei atacate inculpata este recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 327 alin. (1) Cod penal, în ambele cazuri argumentele acuzatorului sunt lipsite de o fundamentare juridică, deoarece art. 389 alin. (4), 395 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală prevede o altă soluție pentru cazul expirării termenului de prescripție, decât cea solicitată de procuror în fața instanței de apel și în recursul ordinar - inculpatului i se aplică pedeapsa penală și doar apoi el este liberat de pedeapsa aplicată.

Prin urmare, instanța de apel, în raport cu motivele invocate în recursul ordinar al procurorului, nu au comis erori de drept și de fapt, decizia instanței de apel conține motive clare și legale pe care se întemeiază, fiind aplicate inculpatei pedepse individualizate conform prevederilor legale, iar pronunțarea instanței asupra circumstanțelor agravante invocate în apelul procurorului era lipsită de sens în situația în care nu era în drept să agraveze pedeapsa aplicată anterior inculpatei.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În sensul vizat și cu privire la argumentele invocate în recursul apărării (*pct. 8.1 din decizie*), în care nici nu se conțin referiri la erori de drept concret definite, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, inclusiv cele reproduse în pct. 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatei și încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale ei, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, just apreciate în coroborarea lor, pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, pedeapsa fiind individualizată și aplicată inculpatei în limitele prevederilor legale.

Mai mult, recursul apărării, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 8. din prezenta decizie, este întemeiat pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune inculpata și avocatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură și invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar este lipsită de orice suport legal.

Prin urmare, instanța de apel, în raport cu motivele invocate în recursul ordinar al apărării, nu a comis erori de drept, decizia atacată conține o motivare concludentă

și legală privind concluziile adoptate în fapt și în drept astfel încât să constate fără echivoc că au fost întrunite elementele infracțiunilor incriminate inculpatei.

Astfel, circumstanțele nominalizate denotă că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Deci, odată ce recursurile de pe rol sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procuror, de avocatul Eduard Olaru și inculpata Osadcenco Melania Nicolae împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 26 iunie 2013, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 12 februarie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Andrei Harghel

